

Llei 10/1998, de 15 de juliol, d'unions estables de parella (selecció)

Avís legal: aquest text és propietat del CEMICAL. S'autoritza de manera genèrica l'accés als continguts, el seu tractament i explotació, sense cap finalitat comercial i sense modificar-los. En qualsevol cas, la reproducció, difusió o divulgació s'haurà d'efectuar tot citant la font.

Aquesta informació no substitueix la publicada en els diaris oficials, únics instruments que donen fe de la seva autenticitat.

SUMARI:

PREÀMBUL	3
CAPÍTOL I. UNIÓ ESTABLE HETEROSEXUAL.....	4
Article 9. Beneficis respecte a la funció pública	4
Article 10. Acreditació i legitimació especials.....	4
CAPÍTOL II. UNIÓ ESTABLE HOMOSEXUAL	4
Article 21. Acreditació	4
Article 27. Beneficis respecte a la funció pública	5

PREÀMBUL

L'article 32 de la Constitució espanyola proclama el dret de l'home i de la dona a contreure matrimoni amb plena igualtat jurídica. També estableix que la llei ha de regular les formes del matrimoni, la capacitat per a contreure'l, els drets i els deures dels cònjuges i les causes de separació i de dissolució i llurs efectes.

Però, al marge del matrimoni, la societat catalana d'avui presenta altres formes d'unió en convivència de caràcter estable, les unes formades per parelles heterosexuales que, tot i que poden contreure matrimoni, s'abstenen de fer-ho, i les altres integrades per persones del mateix sexe, que constitucionalment tenen barrat el pas a aquesta institució.

En aquests últims anys s'aprecia un augment de les anomenades parelles de fet estables, paral·lel i coincident, també, amb el creixent nivell de l'acceptació que tenen en el si de la nostra societat, que abasta totes les parelles referides, compreses, per tant, les formades per persones del mateix sexe, fins al punt que es detecta entre la població catalana una opinió majoritària a favor de la regulació legal d'aquestes formes de convivència.

Per tant, hom creu que ha arribat l'hora d'emprendre aquesta tasca legislativa i que el nostre ordenament jurídic s'arregleri, en aquest sentit, amb els incipients corrents prelegislatius i legislatius que afloren en el si de l'Estat i en els estats del nostre contorn geogràfic i cultural.

La parella de fet heterosexual ja ha merescut l'atenció de la nostra legislació en alguns aspectes parcials referents a la filiació, a l'adopció i a la tutela. Efectivament, sobre la base de l'aprofundit estudi jurídic que s'ha dut a terme, utilitzant dades estadístiques fiables i de caràcter sociològic i les diverses solucions que ofereix el dret comparat, que s'han analitzat degudament, i tenint molt en compte els debats sobre aquestes qüestions que han tingut i que tenen lloc en el Congrés dels Diputats i en el Parlament de Catalunya, hom arriba al convenciment que és procedent establir una regulació més completa i matisada sobre la convivència de les parelles de fet, amb independència de llur orientació sexual.

En coherència amb tot el que s'ha dit, aquesta Llei agrupa i regula, separadament del matrimoni, totes les altres formes de convivència mencionades, amb una normativa també diferent de la que regeix la unió matrimonial, específica per a cada una de les situacions indicades. Aquesta tècnica legislativa encaixa perfectament amb els principis constitucionals, segons la línia jurisprudencial establerta pel Tribunal Constitucional.

D'acord amb aquesta doctrina constitucional, el matrimoni és una realitat social garantida per la Constitució, i el dret de l'home i de la dona de contreure'l és un dret constitucional. El vincle matrimonial genera *ope legis* en la muller i el marit una pluralitat de drets i de deures que no es produeix d'una manera jurídicament necessària entre l'home i la dona que mantenen una unitat de convivència estable no basada en el matrimoni. Aquestes consideracions són aplicables, sense impediment, a les parelles d'homosexuals que conviuen maritalment, perquè, semblantment a la convivència fàctica entre una parella heterosexual, la unió entre persones del mateix sexe biològic no és una institució jurídicament regulada, ni hi ha un dret constitucional en relació amb el seu establiment, ben al contrari del matrimoni entre home i dona, que, com s'ha afirmat, és un dret constitucional.

Per aquesta raó, les unions matrimonials són objecte de regulació en el Codi de família i les altres relacions de convivència diferents del matrimoni, que constitueix l'element bàsic de la distinció constitucional, ho són en aquesta Llei, en capítols separats, respectant l'especificitat de cada modalitat.

La parella heterosexual que viu maritalment, si no es casa, és per voluntat pròpia. La parella homosexual no es pot casar encara que ho desitgi. La primera és capaç d'engendrar descendència biològica, la segona no. I encara, dintre de les parelles heterosexuales que conviuen *more uxorio*, és possible distingir aquelles que rebutgen tota classe de formalismes i que, per raons de seguretat jurídica, són objecte d'una major exigència a l'hora de fer valer drets.

En coherència amb les premisses exposades, aquesta Llei s'articula en dos capítols: el primer, dedicat a les unions estables heterosexuales, i el segon, a les unions estables homosexuals.

Com és obligat, el tractament legislatiu d'aquestes dues unions en convivència s'ha ajustat al marc de les competències autonòmiques en la matèria, raó per la qual ha calgut excloure les qüestions pròpies del dret penal, les de caràcter laboral i les relatives a la seguretat social.

La Llei desenvolupa bàsicament les competències de dret civil que corresponen a la Generalitat, amb abstracció de la reserva de competència exclusiva de l'Estat quant a les formes del matrimoni, perquè la regulació de les parelles de fet heterosexuales o de les homosexuals implica el reconeixement d'unes situacions no necessàriament equiparables al matrimoni, segons el que ha reconegut expressament la jurisprudència constitucional, com s'ha dit. La Llei conté també preceptes que es dicten com a desenvolupament de les competències relatives a la funció pública de l'Administració de la Generalitat.

CAPÍTOL I. UNIÓ ESTABLE HETEROSEXUAL

(...)

Article 9. Beneficis respecte a la funció pública

En relació amb la funció pública de l'Administració de la Generalitat, els convivents gaudeixen dels beneficis següents:

- a) El d'excedència voluntària, amb una durada mínima de dos anys i màxima de quinze, si el convivent del funcionari resideix en un altre municipi pel fet d'haver obtingut un lloc de treball definitiu com a funcionari de carrera o com a personal laboral en qualsevol administració pública, organisme autònom o entitat gestora de la Seguretat Social o en òrgans constitucionals o del Poder Judicial.
- b) El de permís, per la mort o la malaltia greu del convivent del funcionari o funcionària, de dos dies si el fet s'esdevé a la mateixa localitat i fins a quatre si és en una altra localitat.
- c) El de reducció d'un terç o la meitat de la jornada de treball, amb la reducció proporcional de les seves retribucions, tant bàsiques com complementàries, els trienns inclosos, per incapacitat física del convivent i mentre hi convisqui. Aquesta reducció és incompatible amb l'exercici de qualsevol altra activitat, sigui o no sigui remunerada, durant l'horari que sigui objecte de la reducció, i pot ésser sotmesa a les condicions que per reglament s'estableixin per als càrrecs de comandament.

Article 10. Acreditació i legitimació especials

Per a fer valer els drets de l'article 9, si no s'ha formalitzat la convivència en escriptura pública atorgada dos anys abans d'exercir-los, cal aportar acta de notorietat de la convivència i del transcurs de dos anys.

(...)

CAPÍTOL II. UNIÓ ESTABLE HOMOSEXUAL

(...)

Article 21. Acreditació

1. Aquestes unions s'han d'acreditar per mitjà d'escriptura pública atorgada conjuntament.
2. S'hi ha de fer constar que no es troben inclosos en cap dels supòsits establerts per l'apartat 1 de l'article 20.

3. Aquestes unions produeixen tots llurs efectes a partir de la data de l'autorització del document de referència.

(...)

Article 27. Beneficis respecte a la funció pública

En relació amb la funció pública de l'Administració de la Generalitat, els convivents gaudeixen dels beneficis següents:

a) El d'excedència voluntària, amb una durada mínima de dos anys i màxima de quinze, si el convivent del funcionari resideix en un altre municipi pel fet d'haver obtingut un lloc de treball definitiu com a funcionari de carrera o com a personal laboral en qualsevol administració pública, organisme autònom o entitat gestora de la Seguretat Social o en òrgans constitucionals o del Poder Judicial.

b) El de permís, per la mort o la malaltia greu del convivent del funcionari o funcionària, de dos dies si el fet s'esdevé a la mateixa localitat i fins a quatre si és en una altra localitat.

c) El de reducció d'un terç o la meitat de la jornada de treball, amb la reducció proporcional de les seves retribucions, tant bàsiques com complementàries, els triennis inclosos, per incapacitat física del convivent i mentre hi convisqui. Aquesta reducció és incompatible amb el desenvolupament de qualsevol altra activitat, sigui o no sigui remunerada, durant l'horari que sigui objecte de la reducció, i pot ésser sotmesa a les condicions que per reglament s'estableixin per als càrrecs de comandament.

(...)